

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 3192/05
28.02.2006. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јасминке Станојевић, Весне Поповић, Мирјане Грубић и Миломира Николића, чланова већа, у ванпарничном поступку покренутом од стране Општинског суда у Врбасу по службеној дужности, против противника предлача ББ, кога заступа привремени заступник БА, дипломирани правник Центра за социјални рад Општине Врбас, ради лишења пословне способности, одлучујући о ревизији противника предлагача, изјављеној против решења Окружног суда у Новом Саду Гж. 2159/05 од 12.05.2005. године, у седници одржаној 28.02.2006. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија противника предлагача изјављена против решења Окружног суда у Новом Саду Гж. 2159/05 од 12.05.2005. године.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Општинског суда у Врбасу I Р 4/02 од 22.02.2005. године лишава се пословне способности, делимично, противник предлагача ББ. Другим ставом изреке одређено је да се пословна способност ограничава за учествовање у правним радњама, одлучивање о сопственом лечењу и располагање већим новчаним средствима.

Решењем Окружног суда у Новом Саду Гж. 2159/05 од 12.05.2005. године жалба противника предлагача је одбијена и наведено решење првостепеног суда је потврђено.

Против правноснажне одлуке донете у другом степену, противник предлагача је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку на основу члана 386. раније важећег ЗПП, који се примењује на основу члана 491. став 4. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04 од 22.11.2004. године), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку нема битне повреде на коју овај суд пази по службеној дужности, а ни повреде поступка на коју се указује у ревизији.

Поступак за лишење пословне способности противника предлагача покренут је по службеној дужности у смислу члана 32. став 1. Закона о ванпарничном поступку, а не на предлог лица или органа одређених овом законском одредбом у ком случају такав предлог мора садржати све оно што одређују одредбе члана 33. истог закона. Пошто је поступак покренуо и водио по службеној дужности, суд у формалном и материјално-правном смислу, нема положај предлагача, да би како се то у ревизији наводи поступак покретао иницијалним актом. Битно је да је суд у овом поступку водио рачуна и предузео све мере ради заштите права и правних интереса противника предлагача обавештавајући орган старатељства о покретању поступка, који му је поставио и посебног стараоца, омогућујући такође активно учешће противнику предлагача у овом поступку, у складу са законом.

Одређивањем смештаја противника предлагача у одговарајућу здравствену установу, било је неопходно за утврђивање његовог душевног стања и процесне способности, сагласно одредби члана 38. став 3. ЗВП, које није ни извршено, јер су потребне чињенице неопходне за давање судско-психијатријског налаза и мишљења утврђене на основу постојеће писмене документације и прегледа противника предлагача извршеног дана 7.12.2004. године у Институту за психијатрију, након чега је обављено и клиничко-психолошко испитивање.

Оценом судско-психијатријског налаза и мишљења тима вештака које је суд ангажовао са Института за психијатрију Нови Сад утврђено је да су се код противника предлагача стекли дијагностички критеријуми по Међународној класификацији менталних поремећаја и поремећаја понашања - ICD 10 - за дијагностификовање душевне болести са називом *Paranoia querulans*, са главним психопатолошким садржајем у виду суманутих идеја, који поремећај је дијагностикован и код противника предлагача, где сумануте идеје код параноичара непризнатог права доводе до доживљаја да права и вредности параноичара не долазе до изражаја, јер су стално на удару других људи који их прогањају и тако спречавају реализацију њихових права. Овај облик параноје је из групе ревандикационих суманутости која се карактерише склоношћу за парничењем, што произилази из става болесника о непризнатим правима, заслугама, вредностима и сл. Уколико доживе неуспех ова лица постају још убеђенија у исправност својих ставова, а када искористе све законске могућности и при томе не добију тражену помоћ и заштиту, болест показује прогресив и параноичари често траже излаз у обрачуну или

поном и заштити, којом покушаје протресију и паромом кари којега право полас у обрачунавању или агресиви.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су побијаним решењем противника предлагача делимично лишили пословне способности у границама одређеним изреком овог решења.

Наиме, одредбама члана 274. Закона о браку и породичним односима РС који се у конкретном случају има применити прописано је да се потпуно лишава пословне способности пунолетно лице које није способно за нормално расуђивање, те због тога није у стању да се само брине о својим правима и интересима. С друге стране, пунолетно лице које својим поступцима угрожава своја права и интересе или права и интересе других лица због душевне болести, душевне заосталости или других разлога, делимично се лишава пословне способности. Утврђујући постојање напред описаног душевног поремећаја код противника предлагача, а примењујући одредбе члана 31-40. ЗВП, којима је уређен поступак лишења пословне способности, односно њено ограничење, нижестепени судови су по оцени овога суда, донели закониту одлуку у овој правној ствари.

На основу члана 393. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писанице

Мирјана Војводић

дц